

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY EKONOMICZNY I LITERACKI.

PRENUMERATA WYNOŚI: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartałnie rb. 1,5, miesięcznie kop. 80, wraz z przesyłką pocztową lub odosobnieniem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 80.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 8—10 wiecz. Rękopisów nadsz. redakcja nie zwraca.

CENA

6 GROSZY

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petirowy jednozpaltowy lub jego miejsce: Nadesłane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem: 3 kol. i nekrologi pokop. 25, na 4 kol. po kop. 20. Dobne ogłoszenia po kop. 3 za wyraz. Najniższe ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenia treści matry oświatowej o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie kalendarze, kantory i biura ogłoszeń w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA, ULICA PANNY MARYI Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

Probujcie szczęścia

Największą wygraną bo

1000

rubli wygrał na I loterii Częstoch. na Doraźną pomoc pan W. Fl. z Częstochowy w kolekcje naszego pisma.

Kupujcie więc i teraz

Losy

na loterię Dobroczyzną Główniej Rady Opiekuńczej w Administracji

„Gońca Częstochowskiego“ ul. Panny Maryi № 38.

Przyjmuje się zapisy i na udziały do kilku losów.

Największa wygrana 150,000 Marek.

Z zagadnień pedagogicznych.

Przez najboleśniejsze doświadczenia i zawody doszliśmy do możności choć w pewnej części organizowania szkolnictwa polskiego. Lecz wielkiej trzeba prawości wewnętrznej, wielkiej świeżości duchowej ze strony naszego nauczycielstwa, aby w chwili tak poważnej i przełomowej sprostało zadaniu.

Teraz duszą jam w moją Ojczyznę wcielony

Ciałem pojąłem jej duszę

musi za Konradem zawołać współczesny pedagog, jeśli rozumie, że kościół i szkoła, to dwie najpierwsze strażnice życia narodowego, strażnice, których najdzielniej przed upadkiem bronić należy, i które dlatego powinny mieć najbardziej oddaną załogę obrońców.

Abym załoga ta sprawna była, musi być ona dostatecznie uświadomiona o celach swych i przeznaczeniu, musi znać dokładnie teren swoich prac i zagłębień. Stąd wykształcenie nauczycieli jest sprawą naczelną w narodzie i jeśli wierzymy w królewskosc naszego ducha, w królewskosc, która kiedyś zaważyć musi w chorze wszechludzkim potęgą tonu, to należy dbać o to, aby ci, którzy są pośrednikami między tym duchem narodowym a marzeniem błękitnych oczu polskiego dziecka—ton ten zdobyć umieli.

Wszelkie stowarzyszenia nauczycielskie, kursy pedagogiczne i seminaria znajduj. niechybnie poparcie w społeczeństwie, które pragnie, aby z huku strzałów, lun potarów i zgłiszoz naszych wiosok powstało nowe, bujne życie.

Częstochowa z uznaniem to zaznaczyć należy, pomimo ciężkich warunków potrafiła stworzyć kursa pedagogiczne, które z pewnością podniosą ogólny zasób wiedzy fachowej, rozdmuchają w sercach przyszłych nauczycieli iskrę poczucia obywatelskiego w potężny promień pragnienia czynu, nawiążą nie łączności między całym nauczycielstwem tutej-

szem. Wierzyć należy, że dzięki pracy inicjatorów, kierowników i parciu społeczeństwa, kursa tutejsze pozwolą nam wspomnieć świetlaną kartę historii naszej z czasów Kuznicy Kołontajowskiej i stworzą one trwałą placówkę, gdzie młodzi i nie-doświadczeni okują pierś swoją tak, iż gdy staną do pracy o pierś tę rozbiją się przemoc i waśnie, spory kastowe i partyjne oraz wszystko, co groziło może narodowi ruiną moralną.

M. Moczydłowska.

Częstochowa, 25 IX—16.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 28 września:

Wschodni plac boju.

Front wojsk generała marszałka polnego, ks. Leopolda Bawarskiego.

Słabe ataki rosyjskie nad Aa na wschód od Rygi, oraz między jeziorami Miadzioł a Narocz zostały odparte. Wymienione w komunikacie z 22 września, jako utracone części stanowisk pod Korytnicą, dzięki udatnemu kontratakowi wojsk generała von Marwitz, po zwycięż. walce zostały zdobyte, poczem uzyskano dalsze korzyści. Wszystkie wysiłki nieprzyjaciela, by na stamtąd znów wyprzeć, były bezskuteczne.

Czwarty syberyjski korpus armji, według doniesień naszych wojsk, poniósł tak wielkie straty, że równają się one prawie całkowitemu zniesieniu korpusu. 2800 żołnierzy i 41 oficerów wzięliśmy do niewoli; zdobyliśmy i działo i 17 karabinów maszynowych.

Front generała jazdy Arocyksięcia Karola:

W celu poprawienia naszych stanowisk posunęliśmy linje nasze, między Złotą Lipą a Narajówką, naprzód, wzięliśmy 180 Rosjan do niewoli i zdobyliśmy 4 karabiny maszynowe. Kontrataki były bezskuteczne. W Karpatach nacierał nieprzyjaciel w rozmaitych miejscach i został odrzucony, częściowo dopiero w walce z bliska. Na północny wschód od Kirlibaby kontrataki jeszcze trwają.

Zachodni plac boju.

Front wojsk nast. tronu Bawarskiego, ks. Ruprechta.

Między Ancre i Somma, po ogniu przygotowawczym, który przeszedł wszystkie dotychczasowe, Francuzi i Anglijcy ponowili swe silne ataki. Na większej części frontu, popierana skutecznie przez artylerję i lotników niezachwiana piechota nasza, pod rozkazami generałów Sixt von Armina, Huegella i v. Schenka, odparła ataki zwycięsko. Po obydwóch stronach Thiepval i na wschód od Eaucourt Anblye, zaościła walka nie skończyła się jeszcze. Szczególną zaciętością odznaczyło się natarcie na linję Morwal — Bouchavesnes, które

nieprzyjaciel poprowadził, nie zważając na olbrzymie krwawe straty, poniesione w pierwszym, bezskutecznym szturmie. Oddziały, które się przedarły, zostały natychmiast z naszych linii odrzucone. Na niewielkich stanowiskach na północny zachód od Rancourt i na wschód od Bouchavesnes potrafił przeciwnik utrzymać się.

Lotnicy nasi zestrzelili wczoraj 7 samolotów, z tego 4 w okręgu Sommy. Mała eskadra nieprzyjacielska, która przeleciała ponad terytorjum Holandji i w podobny sposób próbowała, natarła bezskutecznie na Alst. Skutkiem ataku angielskiego na Bruksellę, uległo zburzeniu od bomb 15 domów, 18 Belgów poniosło śmierć, a 29 rannych.

Siedmiogrodzki teren walk. Pod Hermannstadem trwają zaciekle, ale pomyslnie walki.

Balkański plac boju.

Na obydwuch frontach nie wydarzyło się nic ważnego. Wielu lotników rzuciło w kilkunastu miejscach, na płonący jeszcze od dawniejszych ataków Bukareszt, ponownie wielką liczbę bomb.

Pierwszy generał-kwaternistrz Ludendorff.

Komunikat rosyjski.

Urzędowo donoszą, d. 28 września.

Front zachodni.

Samolot nieprzyjacielski typu „Ija Muromiec“ pojawił się nad dworcem w Hinzenberg i rzucił 17 bomb, każda wagi 2 pudów, które nie wyrządziły żadnej szkody.

W okolicy na północ od Dźwińska samolot nieprzyjacielski, przez artylerję naszą zatakowany, zawrócił i począł się chylić do upadku. Zauważono, że aparat podczas swego upadku w linje nieprzyjacielskie, otulony był w chmurę czarnego dymu.

Po gwałtownem ostrzeliwaniu artyleryjskiem, nieprzyjaciel w sile dwóch bataljonów, przypuścił szturm do naszych rowów w okolicy na północ od jeziora Koldyczewskiego. Odparty jednak energicznym ogniem, pozostawił między naszymi a swemi rowami licznych poległych i rannych.

Komunikat francuski.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 27 września:

Na północ od Sommy Niemcy po gwałtownem przygotowaniu artyleryjskiem wykonali silny atak na nowe stanowiska francuskie w Bouchavesnes aż na południe do folwarku Bois Labe. W gwałtownym kontrataku rzucili się Francuzi na atakujące fale Niemców i zmusili je do cofnięcia się w nieporządku, zadając im poważne straty.

Wzięto przytem 250 jeńców, w tem 6 oficerów i zdobyto 8 karabinów maszynowych. Francuzi rozszerzyli znacznie swoje posunięcie na wschód i na południowy wschód od Rancourt i wdarli się do lasu Saint Pierre Vaast. Z reszty frontu niema nic ważniejszego do doniesienia.

Komunikat angielski.

Główna kwatera donosi dnia 28-go września:

Na froncie walki uczyniliśmy dzisiaj świetne postępy. Na północny zachód od Flers wojska nasze zajęły rowy nieprzyjacielskie na przestrzeni 2000 jardów i znajdują się obecnie w jednej linii ze wschodnią częścią Focourt—l'Abbaye. Na północny-wschód od Thiepval toczyły się zacięte walki, w ciągu których wojska nasze ruszyły do szturmów, zajmując szaniec zwany Stuf; więcej niż 1800 karabinów, 4 miotacze płomieni, kilka tysięcy pocisków działowych i granatów zdobył smy w Combles, gdzie nasze sprzymierzone bataljony wzięły obfity łup w materiale wojennym. W ciągu obu ostatnich dni walk wzięci jeńcy uzupełniają liczbę ogółną z 14 dni do 10 tysięcy. Zniszczyliśmy wczoraj dwa samoloty nieprzyjacielskie i dwa balony przymocowane. Zaginęły nasze dwa samoloty.

Komunikat rumuński.

BUKARESZT. (B. W.) Urzędowo donoszą 26 września:

W dolinie Jiu i w Siedmiogrodzie, gdzie Rumunowie posunęli się, trwają zacięte walki.

W Dobruży nieprzyjacieli trzy razy tłumnie atakowali lecz zostali odparty.

Eszkadra samolotów w poniedziałek po południu rzuciła bomby na Bukareszt, trafiając w szpital i dom sierot, 60 osób zabito i wiele innych poraniono, przeważnie kobiety i dzieci.

W poniedziałek w nocy okręt powietrzny rzucił na Bukareszt bomby, przyczem zabito pięcioro dzieci.

Dwanaście milionów pocisków.

BUDAPESZT, 29 | 9. Do dziennika „Az Est” donoszą z Rotterdamu:

Według obliczeń jednego z angielskich korespondentów wojennych, podczas obecnej ofensywy nad rzeką Somme, od jej początku do piątku ubiegłego tygodnia, Anglicy zużyli 12 milionów pocisków.

Chaos w Grecji.**Rząd czynu.**

BERNO, 29 | 9. Według informacji nadesłanej przez Agence d'Athènes położenie w Grecji pogorszyło się niespodzianie. Według ogólnego przekopania rząd obecny łada chwila będzie usunięty. Zastąpi go nowoutworzony „rząd czynu”.

Zwołanie izby.

BERNO, 29 | 9. Objęgają pogłoski, że Venizelos zwoła do Salonik rozwiązane w lipcu 1915 roku Izbę, utworzy nowy rząd i wypowie wojnę państwu centralnym i ich sprzymierzeńcom.

Przeciw królom.

BERLIN, 29 | 9. Z Aten donoszą, że król Konstanty zwrócił się do swojej gwardji przybocznej, liczącej 45 osób, zapytaniem, czy będzie posłuszna wszelkiemu rozkazowi króla. Kiemu, 27 żołnierzy gwardji odpowiedziało przecząco, wobec tego natychmiast ich zwolniono.

Rzeczpospolita Grecka.

BERLIN 29 | 9. Z Bazylei telegrafują do wrocławskiego „General-Anzeigera”: Pisma szwajcarskie donoszą (według „Utra Rosji”) że w ostatnich dniach cesarz Mikołaj wysłał własnoręczny, w gorącym tonie utrzymany list do króla Konstantyna greckiego, w którym zapewnia, że Rosja nie zamierza bynajmniej przyznąć się do złożenia przez króla korony, a byłaby przeciwną i opiera się będzie utworzenia Rzeczypospolitej greckiej.

Stronniocy koalicji.

BERNO 29 | 9. Według depesz otrzymanych z Aten, oczekują tam łada chwila wydania nowej stanowczej noty koalicji.

„Secolo” dowiadyuje się, że 400 oficerów greckich oświeczyło, że przyśtępuje do partji Venizelosa. To samo uczynił szef sztabu generalnego Moschopolos.

Wśród floty wrzenie również wzrasta.

Nawet w partji królewskiej daje się zauważyć gorączka rewolucyjna. Kilku generałów i 70 posłów, dotychczas nieprzyjających dla Venizelosa, wystąpiło do króla z żądaniem interwencji po stronie koalicji.

Gen. Pau a w. ks. Mikołaj Mikołajewicz.

SOFJA, 29 | 9. Nominacja generała Pau na naczelnego wodza zatwierdzona została w rosyjskiej kwaterze głównej dopiero wtenczas, gdy rokowania między Mikołajem Mikołajewiczem a królem rumuńskim stwierdziły, że postępy wojsk niemiecko-bułgarskich w Dobrudży pociągnąć by mogły za sobą poważne skutki.

Nowe gwałtowne walki nad rzeką Somme.

Po trzech dniach huraganu artyleryjskiego nastąpił w poniedziałek wielki atak piechoty francusko-angielskiej w centrum frontu między Ancre i Somme w kierunku na drogę z Peronne do Bapaume.

Na skrzydle północnem między rzeką Ancre a wsią Baucourt l'Abbaye szturm angielski wstrzymany został z wielkimi stratami przed linjami niemieckimi. Dalej na południe wojska angielsko-francuskie zdołały posunąć się na wschód i zajęły szereg punktów między Gueudecourt a Bouchavesnes. Są to mianowicie wsie Lesboeufs, Morval i Rancourt. Patrząc na mapę, widzimy, że ważna miejscowość Combles znalazła się poza nakreśloną powyżej linią francusko-angielską. Mimo to wojska niemieckie bronią się tu niesłychanie energicznie.

Komunikat niemiecki przyznając sukcesy przeciwnika, podkreśla męstwo żołnierzy, walczących do upadłego o każdą piędź ziemi.

Bilans wojenny.

PARYŻ, 29 | 9. Socjalistyczny deputowany Castadox wykazał we Francuskiej Izbie Poselskiej, że dotychczasowy bilans wojenny przedstawia się w następujących cyfrach:

Straty w ludziach — 5 milionów.
Straty ekonomiczne — 60 miliardów franków.

Argumenty te nie wpłynęły na zmianę postanowień izby w zakresie dalszego prowadzenia wojny. Wywarły jednak wrażenie olbrzymie.

Cenzura francuska wobec sprawy polskiej.

Paryska „Humanité” stwierdza, że cenzura francuska zajmuje obecnie wobec omawiania sprawy polskiej odmienne stanowisko. O ile przedtem wszystkie dotyczące jej kwestje wykreśliła i usuwała, dopuszcza teraz nie tylko wiadomości o rokowaniach niemiecko-austriackich, zmierzających do rozstrzygnięcia sprawy polskiej, ale dozwoliła dziennikom: „Temos” i „Journal des Debats” ogłosić program postulatów, domagających się założenia niezawisłego państwa polskiego. w unji personalnej z Rosją (na tej zasadzie, aby cesarz rosyjski był zarazem królem polskim), konstytucyjnych rządów z wybralanym parlamentem i odpowiedzialnymi ministrami, własnymi finansami i językiem narodowym.

„Humanité” wyraża zadowolenie z tego programu, „Koelnische Ztg.” cytując tę wiadomość, zapytuje, czy ta zmiana stanowiska francuskiego dzieje się za porozumieniem z rządem rosyjskim — względnie poselstwem rosyjskiem w Paryżu — czy też bez?

Narady.

WARSZAWA, 29 | 9. W komunikacie rozesłanym przez sekretarjat Koła Polskiego we Wiedniu czytamy:

Prezes Biliński odbył 25 b. m. z prezesem ministrów 8-godzinną konferencję w sprawach politycznych i gospodarczych. W konferencji uczestniczył minister dla Galicji.

Komenda grupy Legionów.

WARSZAWA, 29 | 9. Według informacji „D. Warsz. Zg.” komenda grupy Legionów Polskich została przeniesiona do Dębina. Komenda grupy zajmuje się wykształceniem rekrutów, z których w ciągu kilku miesięcy wiele tysięcy wstąpiło na front, prowadzi własny szpital, posiada sporo punktów etapowych i żywnościowych na terenie okupacyjnym. Komendant dotychczasowy, pułkownik Zieliński, który iznaczył się w ciężkich bojach karpackich, objął z dn. 6-go września dowództwo nad brygadą Legionów. Na czas jego nieobecności zastępować go będzie kapitan Eydziatłowicz.

Posiłki dla Brusilowa.

WROCLAW, 29 | 9. Według „Breislauer General-Anzeigera”, „Nowoje Wremia” donosi, że w ostatnich dniach nadeszły z rosyjskiego frontu północnego posiłki do Galicji wschodniej. Mają to być głównie wojska syberyjskie, które należały do rezerwy generała Ruzskija, teraz zaś zostały przysłane Brusilowowi na jego usilne żądanie. Natychmiast wprowadzono je w grę nad Dniestrem i pod Dorna Watra.

Liczba uchodźców.

PETERSBURG 29 | 9. Pierwszy numer tygodnika — „Żizn bieżących” podaje ciekawe zestawienie liczby uchodźców według danych komitetu Tatjanowskiego i związku ziemstw, zebrane do dnia 1-go sierpnia 1916 roku:

W Rosji europejskiej 2,924,925.
na Kaukazie — 180,825,
na Syberji — 77,895,
w Azji środkowej — 70,956.
Ogółem więc 3,254,301.
Natomiast dane związku ziemskiego są następujące:
w Rosji europejskiej — 2,559,666,
na Kaukazie — 23,758,
na Syberji — 77,451,
w Azji środkowej — 96,865.
A zatem razem 2,777,785.

Jak pisze jednak wspomniany wyżej pismo, obie te cyfry są nieścisłe zarejestrowano bowiem tylko uchodźców, otrzymujących strawne, natomiast pominięto tych, którzy dają sobie radę sami i znaczną liczbę uchodźców, znajdujących się w pasie frontu. Ogólna liczba wygnaneń wojennych, według „Żizni bieżących” wynosi napewno 5 milionów ludzi.

Głos prasy rosyjskiej.

STOKHOLM, 29 | 9. Prasa rosyjska wszystkich odosieni zastanawia się nad nowym ugrupowaniem stronniotw politycznych w Warszawie i Królestwie. „Riecz” wypowiada zdanie, że nigdy pod panowaniem Rosjan Polacy w Królestwie nie posiadali tak świetnej organizacji politycznej, jak teraz pod panowaniem niemieckim. „Nowoje Wremia” stwierdza również to „zjawisko i widzi w niem dowód, że Polacy przygotowują się do odważnej walki przeciwko Rosji.

obecna ich reorganizacja tylko w Warszawie, ale i w całym Królestwie ma za zadanie jedynie walkę z wpływami rosyjskimi.

Zniesienie ograniczeń.

PETERSBURG, 29 [9. W memorandum dołączonym do budżetu rosyjskiego ministerjum spraw wewnętrznych na r. 1917, wskazano na konferencje, odbyta pod przewodnictwem podsekretarza stanu ks. Wołkońskiego, która zajmowała się zniesieniem ograniczeń praw Polaków.

Konferencja powzięła szereg uchwał, które przedłożone być mają Dumie w postaci osobnej ustawy.

Polskość Warszawy.

Współpracownik „Przeglądu Północnego”, zapytał p. Sygurda Ibsena, b. ministra norweskiego (który jak wiadomo zwiedzał nasze miasto) — czy odczuwa polskość Warszawy?

— Nie — odpowiedział p. Ibsen — na czemby miała polegać specyficzność „polskość” Warszawy? Przypuszczam że Kraków, jeśli bym go poznał, uderzyłby mnie polskością swoją. Polskiej odrębności Warszawy może nie odczuwam, w każdym razie nie sprzeczam jej.

Po chwili zaś pospieszył dodać.

— Chyba, że niebawem mnóstwo żydów wolno poczytywać za specjalną cenną część miasta. W takim razie: tak! W żydowskich dzielnicach Warszawy odczuwa się dopiero: całą jej polskość!

KRONIKA

Dzisiejsza Rocznica.

Dziś w sobotę 30 września b. r. przypada druga rocznica sformowania i wymarszu z Krakowa na Węgry 2 Brygady Legionów Polskich. W 2 Brygadzie, znajdującej się wielu częstochowian i mieszkańców Zagłębia Brygada ta obecnie jest w ścisłym kontakcie z I i III Brygadami Legionów Polskich.

Dzisiejsze zebranie zarządu R. O. m. Cz.

Dziś w sobotę 30 b. m. o godz. 10 i pół rano odbędzie się zebranie członków zarządu R. O. m. Cz.

Dzisiejsze zebranie wydziału zapomóg i pożyczek przy R. O. m. Cz.

Dziś w sobotę 30 b. m. o godz. 3 i pół po poł. odbędzie się zebranie wydziału zapomóg i pożyczek przy R. O. m. Cz.

Wystawa Pracy Kobiet.

Prace organizacyjne Wystawy Pracy Kobiet dobiegają do końca, a jak to już pisaliśmy otwarcie wystawy nastąpi jutro, w niedzielę 1 października.

W pierwszym dniu napłynęło z górą 400 sztuk przedmiotów, z których wiele nosi cechy wybitnie artystyczne; przypuszczalnie jest to jedna czwarta ogólnej ilości eksponatów.

Bilety wejścia na cały czas trwania wystawy w cenie rb. 1, prawie już rozsprzedane.

Wśród niezliczonych pracowniczek w pierwszym dniu pracy zauważyliśmy panie: Austenowa, Mońkowska, Butkiewiczowa, M. Janowska, Z. Marozewska, Wajntraubówna, Kozłowska i wiele in.

Babie lato.

Po dniach chłodnych i wilgotnych nadeszło wreszcie babie lato. Ostatnie ciepłe promienie rzuca słońce na ziemię i daje złudę lata prawdziwego, któregośmy rozkoszy w tym roku niemal nie zasnali.

W ciepłe południe unoszą się w powietrzu długie nitki pajęczne, oznaka późnej jesieni, a w swej żegludze napowietrznej ładują na odzieżę czystochowian, którzy korzystają skwapliwie z imitacji lata i wysiadają na ławkach w alejach i parkach, lub stojąc w ogniku przy piekarni, wchłaniają w krew i żyły ostatnie ciepło na zapas, bo w zimie węgiel będzie drogi.

W wyobrazeniach ludowych wielu krajów wiążą się nici babiego lata z pojęciami religijnymi i mają swe nazwy naprz. we Francji — „fils de la Vierge”, w Niemczech — „Frauensommer”, w Anglii — „Gossamer”.

Białe nitki pajęczne są wytworem młodych pajaków krzeczaków, ponieważ zaś przedą one swe nici jedynie podczas pogody, pozostałe przeto zjawisko to w związku z pogodnymi dniami.

Przedzą pająka unoszona jest przez wiatr z miejsca na miejsce, niekiedy silniejszy podmuch powie wraz z nitką i jej wytwórca i wtedy płynie on w powietrzu niby zeppelin lub aeroplan.

Podjęcie ruchu pocztowego.

Władze austriackie zezwoliły na komunikację pocztową między Królestwem Polskim (okupacja austr.), z jedną, a Holandją i Szwecją z drugiej strony.

Zniesienie zakazu wypłat.

Rozporządzeniem z dnia 7 września b. r. zniesiono dla Austr.-Węg. obszar okupowanego w Królestwie Polskiem zakaz wypłat, obowiązujący dla Anglii, Francji i Rosji.

Loteria Krajowa.

Zarząd Loterii Rady Głównej Opiekuńczej konstatuje w ostatnich dniach przed ciągnięciem znaczne ożywienie w sprzedaży losów loteryjnych, które rozrzucone są tak, że każdy je z łatwością nabyć może.

Niska cena losów przy dużej głównej wygranej sprzyja rozbawianiu losów, których niewątpliwie zbraknie przed ciągnięciem, zapowiedzianem na 2 października.

Woda zdrojała o 50 proc.

Jeden z właścicieli domów przy ul. Strażackiej, którego studnia daje dobrą wodę na herbatę sprzedawał ją dotychczas w cenie 2 grosze za wiadro, obecnie jednak widząc, że wszystkie artykuły spożywcze podwyższył cenę aż o 60 proc. gdyż żąda obecnie za wiadro wody czerpanej wprost u studni 3 grosze.

Wczesne mrozy.

Od paru dni zrana, bywają białe przymrozki, przytępił panie przeziębienie zimno. Chociaż z jednej strony znizienie temperatury wrywa za zapobiegawczo na szereg się chorób zakaźnych, z drugiej zaś strony, nie wróży nie dobrego. Wskutek bowiem wczesnych przymrozków jest obawa, aby kartofle i okopowizny, których sprzął się już na dobre rozpoczął, na tem nie ucierpieli.

Z rynku Jasnogórskiego.

Stan bruków i chodników w naszym mieście od kilkunastu miesięcy stale się poprawia. Zanedbana ongi dzielnica Kamieńcic dziś zmieniła się nie do poznania. Poza uporządkowaniem jezdn i ścieków w ulicach Barbary i 7 Kamienia, ułożeniu chodnika wzdłuż ogrodzenia parku Staszica od ul. Międzyzparkowej ku hotelowi Krakowskiemu teraz wysypa nową grubą warstwę szabru jezdnią w tym samym kierunku tuż pod parkiem i wzorową zagrodę włociańska, przystępując do obicia na tej drodze wygodnej szosy.

Kopanie kartofli.

W tygodniu bieżącym rozpoczęło się na dobre kopanie kartofli w naszym mieście. Wszyscy ci, którzy poobsadzali kartoflami puste place i ogrody, od wczesnego rana zajęci są dobywaniem z ziemi tego drogiego owocu. Kopaniem kartofli zajęte są nawet osoby inteligentne i uczniowie szkół miejscowych.

Z kółka amatorskiego w Kłobucku.

Kółko amatorów urządzające przedstawienia teatralne na cele dobroczynne w Kłobucku działo nader intensywnie, czego dowodem suma rb. 345.08, złożona na sześć celów społecznych, mianowicie rb. 168.05 na straż ogniową w Kłobucku, rb. 22.12 na niezamożnych uczniów, rb. 91.91 na kwestę ogólną krajową „Ratujecie dzieci” i trzy razy po rb. 20 na ochronę w Kłobucku, na głodnych w Częstochowie i na Kolo Polskiej Macierzy Szkolnej w Kłobucku.

Są to zyski otrzymane z pamięci przedstawień, urządzonych od Nowego Roku, mianowicie 23 stycznia 5 marca, 30 kwietnia, 11 i 18 czerwca rb. 634.88 przy wydatkach rb. 292.80, w tem rb. 75 na orkiestrę, rb. 53.50 wypożyczenie kostiumów i egzemplarzy; rb. 38.05 afisze, bilety i programy; charakteryzacja rb. 46; opał i światło rb. 43.39; usługa, podróże, dekoracja sali itp. rb. 37.46; marki na pozwolenie rb. 1.50.

Sprawy więzienne.

W ostatnim numerze „Gazety Urzędowej” znajdujemy następujące rozporządzenie policyjne:

Więzieniem do trzech miesięcy lub grzywną do 1,000 marek będzie karany:

1. Kto bez upoważnienia bądź zatrzymuje się u wejścia do więzienia, bądź z zewnątrz więzienia nawiązuje lub usiłuje nawiązać stosunki z więzieniem, bądź wogóle bez upoważnienia zatrzymuje się w pobliżu więzienia i na wezwanie nie oddala się.

2. Kto bądź przytacza się do transportu więźniów na ulicy, bądź komunikuje się czy też usiłuje skomunikować się z więzieniem, bądź rozumyślnie utrudnia czy też przeszkadza transportowaniu, bądź też przy transportorcie takim urządza demonstracje na rzecz więźniów lub też bierze w nich udział.

Zajęcie.

We czwartek o g. 5 m. 3 po poł. przechodzących w pobliżu sklepu zarządmistrzowskiego J. Paszderskiego zdziwił ogłós, jakby zapomnianego na jednym z ostatnich przedstawień oklasku.

Istotnie była to reminiscencja wtorkowego przedstawienia w „Apollo”, które czyniało żałość utartej już tradycji, znalazło wzoraj epilog w czynnej obeldze, wyrządzonej przez jednego z a k a d e m i k ó w pań L. za nieetyczne, jak na kolegi akademika postępowanie agitacyjne. Nie wchodząc w meritum sprawy, stające się coraz częściej podjęte zalatwanie uraż — uważać należy za zgola niepożądane.

Listy do Redakcji

Szanowny Panie Redaktorze!

W imię bezstronności i prawdy racz zamieścić w Twem poczytciem piśmie następujących sió w kilka:

W odpowiedzi na zamieszany w nr. 211 „Czenstohauer Tageblattu” artykuł pod tytułem „Z przedstawie-

nia studenckiego" my zarząd częstochowskiego ogółu akademickiego uważamy za swój obowiązek sprosto wać cały szereg informacji tendencyjnych lub zgola fałszywych.

1. Nieprawdą jest, jakoby miał miejsce jakikolwiek zatarg narodowościowy, gdyż odpowiedni paragraf ustawy kwestję tę rozwiązuje całkowicie — co się zaś tyczy tendencji zarządu, jako jednostek, to koledzy nasi wyznania moższowego twierdzą, iż tego się nie dopatryli.

2. Fałszem jest, jakoby zarząd składał się z dziewięciu chrześcijan i jednego kol. wyzn. moższowego.

3. Oświadczenie dotyczące udziału w przedstawieniu kolegów wyzn. mojż. jest z prawdą całkowicie niezgodne, przeciwnie, ciż sami koledzy gotowi są poświadczyć, że ofiarowano im trzy role w sztuce „Tresowane dusze”.

4. Kardynalna nieścisłością jest oświadczenie że widocznie świadomiego w tej sprawie informatora „Czenst. Tag” jakoby pokrzywdzono p. L. w jego godności narodowej, odbierając mu udział w sztuce — przeciwnie stwierdzamy, że wzmiankowanemu p. L. z jego własnej inicjatywy proponowaną była tylko zamiana roli — gdy zaś zarząd biorąc pod uwagę pewne względy formalne, w każdym razie nie antysemityczne, za inicjatywę tą się opowiedział, ofiarowując p. L. rolę mniej popisową, p. L. poczuł nagle, że jego godność została obrażoną.

Wobec powyższych wyjaśnień zarząd uważa zatarg jedynie za osobisty.

Organizatorzy przedstawienia akademickiego.

ZMIANY w rozporządzeniu z dnia 28 czerwca 1916 r.

Rozporządzenie, dotyczące dostawy, wywłaszczenia i wyrobu przedmiotów metalowych, zasekwestrowanych na mocy rozporządzeń Cesarzkiego General-gubernatorstwa z dnia 15 października 1916 r. i 24 maja 1916 r., podlega następującym zmianom:

do § 1 i 5.

Oprócz przedmiotów, wymienionych w § 5, zostają zwolnione od dostawy przedmioty następujące:

a) dęte ozdoby blaszane na drzwiach; klamki z częściami drewnianymi, szklanymi, porcelanowymi lub rogowymi; wszelkie gałki, antabki i zasuwki okienne (z wyjątkiem bezpieczników okiennych od wiatru, o ile takowe wykonane są całkowicie z mosiądzu złotego i czerwonego);
d) drobne ozdoby metalowe na żelaznych balustradach, ogrodzeniach, bramach, okratowaniach balkonowych, na futrynach okiennych, na poręczach i tralkach schodowych;
h) krany wmontowane w przewody rur w mieszkaniach, budynkach publicznych, szkołach, szpitalach, teatrach, zakładach wychowawczych i karnych (dostarczać więc należy tylko krany czerpalne);

krany przy urządzeniach kąpielowych (tak zwane baterje kąpielowe przy wannach); krany przy umywalniach pokojowych.

do § 4.

Termin dostawy po cenach wyższych, oznaczonych w rozporządzeniu, zostaje niniejszym przedłużony do dnia 31 grudnia 1916 r.

Warszawa, d. 18 września 1916.
General-Gubernatorstwo.

Ogłoszenie

dotyczące wydawania kart na chleb, mąkę i cukier.

Od dnia 12 października b. r. karty na chleb, mąkę i cukier będą wydawane i wydawane jedynie tym osobom, które się wylegitymują swymi paszportami, względnie paszportami rodzinnymi lub zaświadczeniem, odnośnych władz.

Osoby od lat 15 i wyżej muszą przedłożyć swe paszporty, osoby zaś poniżej lat 15 paszport rodzinny. — Kto więc w dniu wyżej wymienionym nie będzie mógł przedłożyć potrzebnych paszportów lub odpowiednich zaświadczeń, nie otrzyma kart na chleb itp.

W tym celu wzywamy ponownie wszystkie te osoby, które pomimo kilkakrotnych wezwań nie zgłosiły się po odbiór paszportów, ażeby:

1. odebrały natychmiast znajdujące się w Komisariatach Policyjnych paszporty, lub też

2. zaopatrzyły się niezwłocznie w paszporty w wydziale paszportowym Zarządu cywilnego, (ul. Szkolna № 4, w podwórzu 2 drzwi na prawo)

A zatem należy natychmiast wszcząć starania o paszporty, gdyż w przeciwnym razie takowe nie będą mogły być doręczone w oznaczonym czasie.

Każden więc sam będzie winien jeśli w oznaczonym terminie nie otrzyma niezbędnych kart chlebowych itp. i prócz tego będzie karany przez sądy wojskowe za przekroczenie rozporządzenia dotyczącego przymusu paszportowego.

Cesarska Policja
Podis: K n o b l a u c h

Teatr „PARYSKI” ul. P. Maryi 19.

Program od czwartku 28-go Września do poniedziałku 2-go Października r. b. włącznie.

☛ Dziś wieczór śmiechuli ☛

Słodka Nelli

Wyborna farsa w 4-ach aktach z udziałem najlepszych artystów.

„Flirciarka”

(Wesoła komedia w 1-ym akcie.)

„Artysta muzyk... bez ubrania”

(Komedia firmy „Pathe”

ZANZIBAR (Zdjęcia z natury)

Nowości

NA SCENIE

Nowości

„Na warszawskim bruku”

Rewetka z tańcami i śpiewami w 1 akcie
napisał Bette.

Na zakończenie!

Polka charakterystyczna
w 4-ry pary.

Teatr „ODEON”

Program od wtorku 26 Września 1916 r. do poniedziałku 2 Października 1916 r.

Dziś półtorej godziny prawdziwego humoru!

JEGO SŁABA STRONA

Znakomita komedia w 3-ach częściach, w wykonaniu najwybitniejszych artystów zagranicznych, z udziałem premjowanej piękności

Manny Ziener.

Jaś i Małgosia (Dramat w 1-ym akcie.)

Kronika wojenna (Aktualne zdjęcia z placu boju.)

Tamandna (Naukowy w kolorach.)

Ramoty i Ramotki (Humorystyczny.)

Ceny miejsc zwykłe. — Szczegóły w programach.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec
w Częstochowie

ul. Panny Maryi № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej.

przyjmuje codziennie

od 8-1 i od 3-7 wieczorem.

Doktor
PAWEŁ BRONIAŁOWSKI

w Częstochowie przeprowadził się na ulicę
Panny Maryi Nr. 21 obok
Teatru Paryskiego.

Choroby skórne i dęty moczowych. Przyjmuje od 9-12 rano i od 4-7 po poł. Panie od 12-1 po poł.

Ofiary:

Celem uczenia Imienia p. Dyrektora Wacława Płodowskiego Jurek i Józio Małińscy na Stypendjum T. O. S. Imienia H. Sienkiewicza rb- 2 kwit 802,

Na Doraźną Pomoc M. Feiga na zlecenie p. T. rb. 5 kwit 801.

Sprzedam powóz na gumach i uprząż parokonną w dobrym stanie ul. Ciemna jk 38.
2 pała simowe i jesienne okazynie do sprzedania. Ul. Wieluńska Nr. 28 m. 5. 747-

Potrzeba zaraz kilkadziesiąt ludzi do kopania. Wynagrodzenie 50 kop. dziennie i życie. Wiadomość w Giełdzie Pracy ul. Stawica Nr. 3.

Maglel sprzedam za 100 rubli w dobrym stanie ul. Siedm Kamienic Nr. 9. 746-

Potrzebna dziewczynka do dziecka. Wiadomość w Administracji Gońca.

Potrzebny chłopiec do roznoszenia prawnemraty. Wiadomość w Administracji Gońca